

O NAŚLADOWANIU CHRYSTUSA

Tomasz a Kempis

Przekład
Jan Oźóg SJ

Wydawnictwo WAM ■ Księża Jezuici
Kraków 2014

Spis treści

Wprowadzenie	5
--------------------	---

Księga pierwsza NAPOMNIENIA POŻYTECZNE DLA ŻYCIA DUCHOWEGO

ROZDZIAŁ 1	
O naśladowaniu Chrystusa i o pogardzie dla wszystkich próżnych rzeczy na świecie	23
ROZDZIAŁ 2	
O niskim myśleniu o sobie samym	26
ROZDZIAŁ 3	
O tym, czego uczy prawda	29
ROZDZIAŁ 4	
O przezorności w działaniu	34
ROZDZIAŁ 5	
O czytaniu Pisma Świętego	35
ROZDZIAŁ 6	
O nieuporządkowanych przywiązaniach	36
ROZDZIAŁ 7	
O unikaniu bezpodstawnej nadziei i wywyższania się	38
ROZDZIAŁ 8	
O unikaniu nadmiernej poufałości	40
ROZDZIAŁ 9	
O posłuszeństwie i poddaniu	41

ROZDZIAŁ 10	
O unikaniu nadmiaru słów	42
ROZDZIAŁ 11	
O tym, jak trzeba w sobie kształtować pokój i z jakim zapalem postępować wewnętrznie	44
ROZDZIAŁ 12	
O tym, że przeciwności przynoszą korzyść	47
ROZDZIAŁ 13	
O tym, że pokusy trzeba tępić	49
ROZDZIAŁ 14	
O unikaniu nierozważnych sądów	54
ROZDZIAŁ 15	
O czynach z miłości dokonanych	55
ROZDZIAŁ 16	
O cierpliwym znoszeniu braków innych ludzi.	57
ROZDZIAŁ 17	
O życiu mniszym	60
ROZDZIAŁ 18	
O przykładzie ojców świętych.	61
ROZDZIAŁ 19	
O ćwiczeniach dobrego zakonnika	65
ROZDZIAŁ 20	
O umiłowaniu samotności i milczenia.	70
ROZDZIAŁ 21	
O skrusze serca	76
ROZDZIAŁ 22	
O zastanawianiu się nad ludzką biedą	80

ROZDZIAŁ 23	
O rozmyślaniu nad śmiercią.	84
ROZDZIAŁ 24	
O sędzie i o karach za grzechy.	90
ROZDZIAŁ 25	
O gorliwej poprawie całego naszego życia	96

Księga druga
UPOMNIENIA
DO WNEŹRZA SIĘGAJĄCE

ROZDZIAŁ 1	
O wewnętrznym nawróceniu	107
ROZDZIAŁ 2	
O pokornym poddaniu siebie samego	113
ROZDZIAŁ 3	
O dobrym i spokojnym człowieku.	114
ROZDZIAŁ 4	
O czystym umyśle i prostej intencji.	117
ROZDZIAŁ 5	
O spojrzeniu na siebie samego.	119
ROZDZIAŁ 6	
O radości dobrego sumienia.	121
ROZDZIAŁ 7	
O umiłowaniu Jezusa ponad wszystko	124
ROZDZIAŁ 8	
O zażyłej przyjaźni z Jezusem.	126

ROZDZIAŁ 9	
O braku jakiegokolwiek pociechy	130
ROZDZIAŁ 10	
O wdzięczności za łaskę Bożą	136
ROZDZIAŁ 11	
O tym, że niewielu jest miłośników Jezusowego Krzyża . . .	140
ROZDZIAŁ 12	
O królewskiej drodze Krzyża świętego	143

Księga trzecia
O WEWNĘTRZNYM POCIESZENIU

ROZDZIAŁ 1	
Chrystus przemawia wewnętrznie do duszy wiernej	157
ROZDZIAŁ 2	
O tym, że Prawda mówi we wnętrzu – bez hałasu słów	159
ROZDZIAŁ 3	
O tym, że słów Bożych pokornie słuchać trzeba i że wielu ich nie docenia	161
ROZDZIAŁ 4	
O tym, że wobec Boga trzeba być prawdziwym i pokornym	167
ROZDZIAŁ 5	
O przedziwnym skutku Bożej miłości	170
ROZDZIAŁ 6	
Doświadczenia prawdziwego miłośnika	175
ROZDZIAŁ 7	
Łaskę ukrywać trzeba i strzec jej w pokorze	180

ROZDZIAŁ 8

O tym, że w Bożej obecności powinienem siebie samego
nisko cenić 184

ROZDZIAŁ 9

O tym, że wszystko do Boga trzeba sprowadzać,
jako do ostatecznego celu 186

ROZDZIAŁ 10

O tym, że słodka jest służba Bogu,
jeżeli się świat odrzuci 188

ROZDZIAŁ 11

O tym, że pragnienia serca trzeba sprawdzać
i że miarkować trzeba 192

ROZDZIAŁ 12

O wprawianiu się w cierpliwości i o walce
z pożądliwościami 194

ROZDZIAŁ 13

O tym, że pokorny poddany powinien być posłuszny
na wzór Chrystusa 197

ROZDZIAŁ 14

O tym, że trzeba się nam zastanawiać nad ukrytymi
sądami Boga, by nas dobra zbyt w górę nie unosiły 200

ROZDZIAŁ 15

Jak postępować z tym, czego się pragnie,
i jak o tym mówić należy 203

ROZDZIAŁ 16

O tym, że tylko w Bogu trzeba szukać prawdziwej
pociechy 206

ROZDZIAŁ 17	
O tym, że wszelkie zatroskanie w Bogu zakorzeńić trzeba . .	208
ROZDZIAŁ 18	
O tym, że na wzór Chrystusa doczesne biedy z pogodą ducha znosić trzeba	210
ROZDZIAŁ 19	
O tym, że trzeba znosić obelgi i że człowiek cierpliwy bywa doświadczany	212
ROZDZIAŁ 20	
O tym, że trzeba wyznać swoją słabość, i o biedach tego życia.	216
ROZDZIAŁ 21	
O tym, że ponad wszystkie dobra i dary w Bogu nam trzeba odnajdywać miejsce odpoczynku	219
ROZDZIAŁ 22	
O tym, że wspominać nam trzeba wszystkie dobrodziejstwa Boże	224
ROZDZIAŁ 23	
O czterech rzeczach, które wnoszą wielkie ukojenie.	228
ROZDZIAŁ 24	
O tym, że trzeba unikać ciekawego wnikania w życie bliźniego	232
ROZDZIAŁ 25	
O tym, na czym polega stały pokój serca i prawdziwy postęp	234
ROZDZIAŁ 26	
O tym, że wielką wolność umysłu nie tyle studiowanie wysługuje, ile pokorna modlitwa.	237

ROZDZIAŁ 27	
O tym, że miłość własna jak najbardziej oddala od Dobra najwyższego.	239
ROZDZIAŁ 28	
Przeciwko językom ludzi zazdrosnych	243
ROZDZIAŁ 29	
O tym, jak trzeba Boga wzywać i błogosławić, kiedy nastanie ucisk.	244
ROZDZIAŁ 30	
O tym, że trzeba prosić o Bożą pomoc i że trzeba mieć nadzieję na odzyskanie łaski	246
ROZDZIAŁ 31	
O tym, że by można było odnaleźć Stwórcę, trzeba wzgardzić każdym stworzeniem.	251
ROZDZIAŁ 32	
O tym, że się samego siebie zaprzeć trzeba i że odrzucić trzeba od siebie każdą pożądlivość	255
ROZDZIAŁ 33	
O tym, że serce jest niestałe i że ostatecznie wszystko ku Bogu kierować nam trzeba	257
ROZDZIAŁ 34	
O tym, że miłującemu Bóg smakuje ponad wszystko i we wszystkim.	259
ROZDZIAŁ 35	
O tym, że w tym życiu nie będziemy chronieni przed pokusą	262
ROZDZIAŁ 36	
O tym, że ludzkie sądy nie mają podstaw	265

ROZDZIAŁ 37	
O tym, że by osiągnąć wolność serca, trzeba w pełni i całkowicie porzucić samego siebie	267
ROZDZIAŁ 38	
O tym, że tym, co na zewnątrz, dobrze kierować trzeba i że wśród niebezpieczeństw do Boga trzeba się uciekać . . .	270
ROZDZIAŁ 39	
O tym, że nikt nie powinien być gwałtowny w załatwianiu spraw.	272
ROZDZIAŁ 40	
O tym, że człowiek sam z siebie nie ma żadnego dobra i że niczym się chęłpić nie może	273
ROZDZIAŁ 41	
O tym, że wzgardzić nam trzeba każdym doczesnym zaszczytem.	277
ROZDZIAŁ 42	
O tym, że pokoju nie należy na ludziach opierać	278
ROZDZIAŁ 43	
Przeciw pustej i światowej uczoneści	280
ROZDZIAŁ 44	
O tym, że nie trzeba ku sobie ciągnąć tego, co na zewnątrz	282
ROZDZIAŁ 45	
O tym, że nie wszystkim wierzyć trzeba i że łatwo można użyć niewłaściwych słów	284
ROZDZIAŁ 46	
O tym, że kiedy nas słowa atakują, Bogu zaufać trzeba	288

ROZDZIAŁ 47	
O tym, że dla życia wiecznego trzeba znosić wszelkie utrudnienia	292
ROZDZIAŁ 48	
O dniu, w którym wieczność się zacznie, i o trudach tego życia.	295
ROZDZIAŁ 49	
O tęsknocie za życiem wiecznym i o tym, jak wielkie dobra tym obiecano, którzy walczą.	300
ROZDZIAŁ 50	
O tym, jak w opuszczeniu człowiek powinien się rzucić w ramiona Boga.	306
ROZDZIAŁ 51	
O tym, że jeżeli nas nie stać na wielkie dzieła, powinniśmy dobrze się przykładać do małych.	311
ROZDZIAŁ 52	
O tym, że człowiek nie powinien uważać, że jest godzien pocieszenia, lecz że raczej na razy zasługuje.	313
ROZDZIAŁ 53	
O tym, że łaska Boża nie zamieszka wśród tych, którym ziemskie rzeczy smakują.	316
ROZDZIAŁ 54	
O tym, że różne są poruszenia natury i łaski	319
ROZDZIAŁ 55	
O zepsutej naturze i skutecznej łasce Bożej	325
ROZDZIAŁ 56	
O tym, że zaprzeć się nam trzeba samych siebie i Chrystusa naśladować w dźwiganiu krzyża.	330

ROZDZIAŁ 57	
O tym, że nie trzeba upadać na duchu, jeżeli się w sobie dostrzeże jakieś wady	334
ROZDZIAŁ 58	
O tym, że nie wolno dociekać tajemnic i skrytych sądów Bożych	337
ROZDZIAŁ 59	
O tym, że całą nadzieję i zaufanie tylko w Bogu pokładać należy	344

Księga czwarta
O SAKRAMENCIE OŁTARZA

WSTĘP	
Pobożna zachęta do przyjmowania Komunii świętej	351
ROZDZIAŁ 1	
O wielkiej czci, z jaką trzeba Chrystusa przyjmować	353
ROZDZIAŁ 2	
O tym, że w Najświętszym Sakramencie jawi się człowiekowi wielka dobroć i miłość Boga	361
ROZDZIAŁ 3	
O tym, że częsta Komunia święta jest pożyteczna	366
ROZDZIAŁ 4	
O tym, że przyjmujący Komunię świętą są wieloma dobrami obdarowywani	371
ROZDZIAŁ 5	
O godności Najświętszego Sakramentu i o stanie kapłańskim	376

ROZDZIAŁ 6	
Pytanie o to, jakim ćwiczeniem się przygotować do przyjęcia Komunii świętej	379
ROZDZIAŁ 7	
O roztrząsaniu własnego sumienia i o postanowieniu poprawy	380
ROZDZIAŁ 8	
O Ofierze Krzyżowej Chrystusa i o zaparciu się siebie.	384
ROZDZIAŁ 9	
O tym, że nas samych i wszystko, co nasze, powinniśmy oddać Bogu i modlić się za wszystkich	386
ROZDZIAŁ 10	
O tym, że nie należy Komunii świętej opuszczać z błahego powodu	390
ROZDZIAŁ 11	
O tym, że duszy wiernej najbardziej jest potrzebne Ciało Chrystusa i Pismo Święte.	395
ROZDZIAŁ 12	
O tym, że do Komunii świętej trzeba się przygotować starannie	401
ROZDZIAŁ 13	
O tym, że człowiek pobożny całym sercem powinien pragnąć zjednoczenia z Chrystusem w Najświętszym Sakramencie.	405
ROZDZIAŁ 14	
O tym, że niektórzy pobożni gorąco pragną Ciała Pańskiego	408

ROZDZIAŁ 15

O tym, że łaskę pobożności osiąga się pokorą
i zaparciem się siebie 410

ROZDZIAŁ 16

O tym, że przed Chrystusem powinniśmy ujawniać to,
czego nam potrzeba, i wypraszać sobie Jego łaskę 414

ROZDZIAŁ 17

O gorącej miłości i o pragnieniu ogromnym przyjęcia
Chrystusa 416

ROZDZIAŁ 18

O tym, że człowiek nie powinien ciekawie zgłębiać
tajemnicy Najświętszego Sakramentu, tylko pokornie iść
za Chrystusem i wierze świętej poddawać to, co odczuwa . . 420

HENRYK SOMALIUS SI

Harmonia książeczki *O naśladowaniu Chrystusa* 427